

Něco o důchodové reformě ... jak jsou na tom u sousedů

V čem spočívá slovenská důchodová reforma

Vznikly tři pilíře

Slováci mají odvody na úrovni 18 procent hrubé mzdy. Polovinu mohou platit do státní pojišťovny (I. pilíř) a polovinu soukromé důchodové společnosti (II. pilíř). Navíc se mohou ještě připojistit u důchodové spořitelny (III. pilíř).

Posunul se věk odchodu

Věk odchodu do důchodu se posunul na 62 let. Kdo chce přestat pracovat dříve, musí se spokojit s nižší penzí od státu.

Jako Slovák, který v Praze nedávno ukončil školu, požívám oproti svým českým spolužákům jeden luxus: pokud bych se vrátil do vlasti, mohu si vybrat, jakým způsobem si budu spořit na důchod.

Slováci, kteří dnes začínají vydělávat, mají půl roku na rozhodnutí, zda jim zaměstnavatel bude vkládat polovinu odvodů do soukromých fondů nebo zda bude všechno platit státní pojišťovně. Nemusím se tedy jako v Česku spoléhat pouze na stát, který mi v budoucnu nějakým způsobem vypočte penzi.

A jelikož vím, že celá Evropa stárne, a tuším, že příští vlády budou do důchodového systému zasahovat, chci si raději spořit na svém účtu u soukromé správcovské společnosti. Mohu si dokonce vybrat, u které - možností je šest.

Co mi to přinese v praxi? Stát mi v budoucnu bude vyplácet pouze polovinu toho, co bych dostával za normálních okolností. A zbytek si zpětně vezmu ze svého důchodového účtu.

Důchod jako dědictví

Problém ale je, že dnes ještě nemohu vědět, zda jsem finančně neprohlopil. Odvádění poloviny sociálního pojištění na soukromý účet se mi totiž vyplatí jen tehdy, pokud budu většinu života vydělávat více než průměrnou mzdu. "Spoření u soukromých společnostech je takový vrabec v hrsti. Nemusí vám přinést větší důchody, ale máte záruku, že vůbec nějaký důchod bude," říká slovenský odborník na důchody Jozef Mihál. U státu totiž nevím, zda za nějakých čtyřicet let bude vůbec na důchody mít.

Ve prospěch soukromých fondů navíc mluví ještě jeden argument - peníze z důchodového účtu je možno dědit. Takže pokud předčasně zemřu, mé důchodové úspory si nevezme stát, ale moji potomci.

Rozhodl bych se tedy upsat se soukromým fondům. Když systém před pěti lety vznikl, postupovala stejně více než polovina z 2,6 milionu Slováků, kteří platí sociální pojištění. Řada z nich pod vlivem silného marketingu. "Správcovské společnosti tehdy udělaly intenzivní reklamu, která lákala na vysoké výnosy. Do těchto společností pak vstoupila i řada lidí, kteří měli vyšší věk nebo nízký výdělek, a tedy se jim to nevyplatilo," říká Mihál.

Dzurinda přestřelil

Za současných okolností jsem tedy rád, že si mohu spořit na Slovensku. Mám totiž možnost svobodně se rozhodnout. A k tomu si ještě podobně jako v Česku mohu navíc platit ze svých výdělků i připojištění.

Obavy o budoucnost ale přesto pokračují. Jsou však spíše "politického charakteru". Současná vláda Roberta Fica totiž vede se soukromými důchodovými společnostmi otevřenou válku. Není za tím jen socialistická ideologie. Problémem je, že v minulosti do soukromého pilíře vstoupila nečekaně velká masa pracujících. A jejich peníze nyní začínají citelně chybět Státní pojišťovně na vyplácení současných důchodců.

Důvodem je, že Dzurindova vláda byla k soukromým společnostem příliš štědrá - zabezpečila jim odvádění devíti procent hrubého platu, tedy poloviny toho, co by jinak šlo státu. Očekávaný schodek se měl vykryt z privatizace, jenomže ta za Ficovy vlády skončila. "Slováci přestřelili. To, že reformu udělali fifty fifty, je hodně agresivní," tvrdí český expert Vladimír Bezděk.

Důsledek se projeví již letos, kdy se státní důchodový systém propadne do schodku možná až 2 miliardy eur. Jak to bude za necelých čtyřicet let, při mém odchodu do důchodu, dnes netuší nikdo. Ani to, zda stát nakonec nebude nucen soukromé důchodové společnosti znárodnit i s mými úsporami.

Autor/ři: [Vladimír Šnidl](#)